

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hól egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordafuza 123. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési föltételek

„Kolozs. Közlöny“

1872-iki folyamára:

11 óra 14 ft o. é.
Félévre 6 „ „ „
Évnegyedre 3 „ „ „
egy óra 1 „ „ „
Az előfizetés minden hó 15-től megújítható.

Előfizetéseket helyben elfogad: a szerkesztőség, Demjén László ur könyv.- és Keresztény Pál ur papirkereskedése.

Az előfizetési pénzeket a szerkesztőséghez küldendők be.

A „Kol. Köz.“ szerkesztősége.

Az országházból.

Pest, január 23-án.

r. A képviselőház tegnapi ülésében sok érdekes tárgy fordult elő, bárha nem is oldatott meg mindenik úgy a mint azt hazánk felvilágosodott közvéleménye óhajtott volna.

Hogy az egyetemi magántanárak állása kedvezőbbé tétessék s Ipolyság környékén is felállítások egy állami tanintézet — ez ellen ugyan senkinek se lehet kifogása; Pauler minister választát is helyeselnünk kell, midőn a csángó ifjak számára javasolt külön ösztöndíjakra, a pénzügyi bizottság véleményére támaszkodva, azt mondá, hogy a magyarhoni több mint 1.600.000 ft alapítványból (600.000 erdélyi) jutni fog a csángóknak is, ha ez ifjak az alapítványos ösztöndíjak megnyerhetéséhez szükséges általános kellékeknek megfelelnek, ha t. i. tanulmányi előmenetelük vagy szegénységük erre jogosítja; különös kiváltság felállítását e részben mi sem pártoljuk, hanem hozzánk bejövő csángó rokonainknak egy hajszállal se legyen kevesebb joguk az ösztöndíjakhoz, mint benszüitött ifjainknak, ha t. i. azokra érdemesek, vagy reászorultak; — ez egy gondolkodni több, mint a mennyeit Lázár A. javasolt s többen pártoltak.

E tárgy befejezése után a műegyetemre pótlékképpen 12.000 ft szavaztatott meg s 1872 re megadott az ujoncz és póttartaléki hadjuttalék, az 1867-ben kötött 10 évre szóló szerződésnek terén a ház ez által

T A R C Z A.

Oroszlánok és oroszlánszelidítők.

II.

Az oroszlán szelidítő legszívesebben oly ifjan kapja oroszlánait, a mint csak lehet, mert akkor legkönnyebben hozhatók rendbe, habár van eset, hogy egy kinőtt vad oroszlán magas tokélyig dressiroztatott. Bármily legyen ennek az oka, a pusztai oroszlána okosabb és tanulmányosabb, mint a fogságban születt. Az oroszlánszelidítő sajátkezűleg kezd elvetni, úgy hogy az állatok megismerkedjenek vele. Előbb kívülről etet, s csak azután mer bemenni egyes állathoz folyton ügyelve, hogy mindig arcot mutasson az állatnak, tartózkodik mind-n erőszakosságtól, nehogy az ördögöt verje föl a vadban. Azután hátát simogatja és lassankint a fejig megy, melyet gyengén vakargat, s az oroszlán, mely mint a macska, a simogatást szereti elkezdí fejét, a kézhez dörzsölni. Ha e barátságot eléggé kitűnt, a szelidítőnek egy deszkát nyújtanak be, melyet a ketreczben keresztbe fektet, és azután tanítja az oroszlánt azon átugrani, mihez egyszerű oston használ, de nem fenytésül. Lassan-lassan főlebb emelgetik a deszka, azután jönnek az abroccsok, melyeket eleinte a deszka fölé tartanak, hogy az állat értelmének segédelem nyújtassék. Hogy most az oroszlán arra bírassék, hogy a szelidítő átugorjék, ez a deszka fölé hajol és mialatt az oroszlán egyik oldalra ugrik, ő a másik felé hajlik s egy fél tucat lezke rendszeren elég, hogy az állat megtanulja azt. Az oroszlánt lefekvésre bírti, úgy hogy az ember ráfeküdhessék, már nehezebb feladat. E végből gyenge ütéseket mérnek hátra egy kis csiklandó ostonnal és a kézzel lenyomják őt. Ha fejét fölemelik, jobb kézzel szügyénél, bal kézzel alsó ajkánál és alsó állkapczánál megfogják, a szügy és ajakra való nyomás által az oroszlán sokat veszt erejéből, úgy hogy száját kinyithatni és a főt a bestia torkába dughatni, mely mutatványt Amburg oly nagy nevet szerzett magának. Egyedüli veszély az, hogy az oroszlán előlaltalát fölemeli és karmait elődugja; a szelidítőnek ekkor — ha élete kedves — meg kell szilárdan állani míg talpát el nem veszi. Az oroszlánokat a ketreczben üzni, mi által Maccomó oly híressé lett, csak fiatal oroszlánokkal szabad megkísérteni. Ha az oroszlány sörényt kap és fölött, nem engedí magát többé úgy kergetni. De közönséges mesterségekre merész emberek jobban szeretik a vén oroszlánokat, melyek jobban vannak betanítva, a

eleget. Ugyanez alkajomból a miniszterelnök tudatá, hogy nemsokára egy törvényjavaslat fog a kormány által az ujonczozásnál előforduló visszaélések megállítására módjáról előterjesztetni.

Tárgyalott továbbá a központi bizottság jelentése a honvédszállóaljok szaporításáról s a magyar koronai országaira eső hadjuttaléknak az 1869-ik évi népszámlálás alapján való megállapításáról, mindkettő a jelentések értelmében elfogadtatott.

Ezután napirendre került az ipartörvényjavaslat 104. és 105. §§-aire vonatkozó főrendi módosítás, mely a hírlapi biztosíték eltörölését nem tartja egy mellesleg az ipartörvényjavaslatba illeszthetőnek. Némi vita után a többség ez értelemben szavazott elállván a ház előbbi ellenkező határozatától. E nézetet, mint tudjuk maga Deák Ferencz és vele sok szabadelvű jobboldali, — de a központi bizottság sem osztá. Az ügy e balra fordultát némileg enyhíti azon törvényjavaslat, melyet b Podmanjtzky Fr. abból indulván ki, hogy a ház elvileg a hírlapi cautio eltörölését nem ellenzi — annak önálló megvitatása és eldöntése czéljából adott be. Ez ismét napirendre hozza e sajtóbilincsen ügyét s azoknak, kik e kérdést csak mellékesen nem akarák eldönteni, alkalmuk lesz érdemlegesen, önálló törvényozikban határozni e fontos ügyben. Vederemo.

Néhány észrevétel

kis városaink szervezkedése külsőben.

A Maros mellől.

II.

(Bn) Most és mindig az anyagi jutalom vagyis a becsülettel megélhetés vonja az embert valami pályához (nem értve ide a különös hivatást és szenvedélyt kívánó pályákat), a jó fizetés közzetebb egyéneket is váltakozásra indít, kik köteleimnek, elhivatásuknak meg is tudnak, meg is akarnak felelni.

Ez okból a közvagyon állapotához mérten tisztességes jövedelmet kell biztosítani a több szakismeretet igénylő foglalkozásra vállalkozó vagy kiszemelt és megválasztott hivatalnokok számára.

A közjövődalem folytonos gyarapítására tehát nagy gondot kell fordítani, s minden uton oda kell hatni, hogy a közvagyon a legcélszerűbb módon kezeltessek.

A vagyon gyarapítása mellett gondoskodni kell a visszaélések elhárításáról; véget kell vetni az okatlan pazarlásnak, kedvezés és ajándékozásnak s ez okból súlyos felelősség alá kell helyezni a közvagyonnal sa-

mi az öregség mogorva harapó természetét kiegyenlíti. Angliában azonban kevés vén oroszlán van. Úgy tíz évig eltart, míg az oroszlán tökéletesen kinőtt; s ekkor igen nehezen türi el a fogságot.

Őn szeretné tudni, uram, ki volt honunkban az első oroszlánkirály? Én elmesélhetem önnek valamennyiöknek történetét. Az első nagy állatsereglet-tulajdonos, kiról valaha hallottam, az öreg Wombwel volt, előbb cipész a Commercial Roadon Londonban, ki eleinte egy nagy kigyóval utazgatott. Még mielőtt van-Amburg neve ismeretes lett, az öreg Manchester-Jach lépett fel mint oroszlán-király Wombwel egyik utazó állatseregletében; ötven esztendőre lehet annak. Az igazgató Bromsgrove volt. A Manchester-Jach ügyesebb volt mint van-Amburg. Egykor a kettőnek Southamptonban szabályos verseny-előadást kellett volna adni és mindkettő mellett roppant összegekkel fogadtak; de mikor a dolognak elsültnie kellett volna, az én amerikaimok inaiba szaladt a bátorasága s ő kerekelt oldott, s ott hété év előtt meghalt. Van-Amburg, mintán a papiron elég gyakran megöletett s miután egy bengali tigris fejét több ízben (papiron) leharapta, három év előtt halt meg ágyában; de minden esetre rémítő sebhelyeket hordott testén. Néhány állatseregleti historia elég komikus, de ezekből sem hiányzik a borzasztóság.

Sok idővel ezelőtt két embernek, Gilbert és Atkins, volt egy állatsereglete s a salisbury-i sikon egy nőstény oroszlán megugrott, midőn a karaván a fácsán vendéglő előtt megállott. Az árokból előszököve a vad a postalovak egyikének nyakára ugrott s azt alaposan megharapdosta, mignem a kocsis egy pisztolygolyót küldött bordáiba. Két ember utána futott s egy nyílt szímben elfogták, hol szájkosarat tettek rá és kötelekkel kötve Salisbury-be visszahozták. Gilbert megvette a lovat és sok pénzt csinált vele Salisbury-ben, miután az emberek tömegesen jöttek a nevezetes állatot látni, mely a nőstényoroszlán által annyira megmarczangoltatott.

Hallott ön valamit az öreg Wallacéről? George Wombwel nagyon meg volt kopaszva, és minthogy nem tudta, miként vergődjék ismét zöld ágra, egy viadalar gondolt öreg oroszlánja Wallace, másképp Nero és egy fél tucat szelidnek közt. Wallace oly szelíd volt, mint egy bárány, én ismerem őt jól s bár minden oszslán olyan volna mint ő. A belépti díj 1—5 guinea volt s a helyek mind el voltak adva s ha a bódé háromszor akkora lett volna, akkor sem maradt volna üres tér. Ez volt a sikerült vállalat! Egyszer az oroszlán egy kutyának a húst karmolta le bordáiról, azutáo a kutyák úgy tettek, mintha meg akarták volna támadni a vén orosz-

lárkodó hivatalnokokat. Azután olyanokból kell összeállítani a tanácsot, kik nemcsak szemrehányás, vagy szemhunyas végett járnak a gyűlésbe; kik szájjal ugyan dühösködnek, de nem a tett emberei, kellő erőlyel sem bírnak, de képzettséggel sem a bajon segíteni. Maradjanak távol a zoldasztaltól azok, kik, ha látják is a bajt, úgy gondolkoznak: hisz annak egy kis közérdőjövődlem, a másíknak egy soha meg nem fizetendő városi kölcsön meg nem árt s a város még is áll, nem pusztul el.

Ha így lelkiismeretes és okosabb gazdálkodást követünk városaink tisztviselőinek fizetéseit megjavítjuk s akkor találunk azokra jól képzett embereket. Városi főnökök — nagyon természetesen — csak városi polgárt kell választani, és pedig olyant, kiben — jellem és tehetség, meg tapintat párosul, s ezeknél nagy polgártársai teljes bizalommal vannak hozzá, a ki a város érdekeit védelmezni tudja, akarja, s hogy ezt sikerrel tehesse, azokat teljesen ismeri és szíven hordja. A többi hivatalokra is válasszunk a legképesebbeket, az nyerjen elsőbbséget minden komaság s rokonság tekintetbe vétele nélkül. Ha nem lehetne találni ilyeneket a város polgárai között — mi alig hihető — az ügyfél jó és pontos menetét, elintézését óhajló közönség szemeljen ki arra való egyéneket azok közül, kik körében élnek, vagy közügyi szolgálataikról városuk határán túl is ismeretesek s így a közbizalommal megtisztelhetők. Az ilyen képesség, szorgalom és becsületességben kitűnő hivatalnok nem sokáig lesz idegen és járatlan, s a mellette, hogy az eddigi slendrián állapotból segíti a közönséget kibontakozni, rövid időn ép oly jó polgára lesz a városnak, mint azok, kik jelenleg a jobbat akarva, őt megválasztották.

Mindenekfelett legyen jó gazdasági bizottság, mely a városi vagyon kezelése és gyarapodása körül hűség- és buzgósággal járjon el; legyen gond a város csinosítására, az utcák, térek jobb módú kikövezésére, faültetésre; legyen tekintettel a köz- és magánépítkezéseknél is a külső csínra s a belső rész egészséges elrendezésére, mit olyannyira elhanyagolva látunk: szóval a bizottság általában törekedjék — szász atyáinkfiai jó példájára — segíteni minden módon a közelohaladást.

A tekintélyes polgárok járjanak elől jó példával alakítsanak takarékpénztárt a nagy közönség számára, ne legyen az egyes protegáltak pénzzükségének ki-segítője. Legyen jól rendezett árvaszék, mely lelkiismeretesen gazdálkodik és gyarapítsa az árvák vagyonát. A közvagyon gondozása, a polgárok szorgalma gyü-

lánt, de komoly harcokra nem került s a közönség végre megszokta és bosszankodva haza ment. George azzal mentette magát: „mit tehetünk mi róla, ha nem akarnak neki harapni?“ Ez ellen mit sem lehetett fölhozni és Georgenak tiszta 2000 font sterlingja maradt ez estéről.

Crockett később, mint oroszlánszelidítő nemcsak Angol-, hanem Francia-, Németország és Amerikában is a leghíresebb névre tett szert. Igen jól emlékezem arra, midőn Astley színházában, midőn az öreg Batty birta azt, egyszerre hat oroszlán kiszabadult a Sangerék egy nappal előbb küldték oda Edmontonból. Még ma sem tudják, hogy kerültek ki az oroszlánok ketreczeikből; akkor azt hitték, hogy a segédek egyike, kik Battyt goromba modora miatt nem igen szerették, bosszúból kieresztette, hogy a lovakat megtámadják. Elég az hozzá, hogy künn voltak, dühöngtek, megszagolták a lovakat s támadásra készültek. Egy férfi már megölték és félig fel is falták, midőn megjelent Crockett és egy pillanatnyi megdondolás nélkül, csupán korbáccsal kezében közéjük ugrott; s higyjétek el, ő egyedül mindannyit a ketreczbe kergette. Ez aztán merészség! Ekkor azonban Crockett még nem ivott. Crockett története elég furcsa. Anyja miss Cross volt, a voltinghamshirei örösnő, hat láb és kilencz hüvelyk magas, e mellett szép is; atyja zenész volt, s mindketten szép pénzösszeget szereztek. Az ifjú Crockett maga is játszott zenét Sanger lovardájában, s midőn 15 évvel ezelőtt Howes és Cusching lovardájukkal átjöttek Amerikából, a Sangerék a verseny folytán valami újjal akartak fellépni és ép azért néhány oroszlánt szereztek. Crockett természetesen eleinte nem volt merész, minthogy azonban több legényt láított bántatlanul kijönni a ketreczből, maga is bement és e mesterséget haláláig üzte. Howes és Cusching, kik később az oroszlánokat megvették Sangeréktől, Crockett magukkal vitték Amerikába, hol két évvel ezelőtt Chicagóban meghalt, épen midőn előadásra készült. Többször jelentékeny sérveket szenvedett az oroszlánoktól.

Maccomos-k ketten voltak, de csak az egyik volt az igazi. Husz év előtt Hilton György állatsereglete Manchester-ben volt Kitty Lee igazgatósága alatt. Minden felmondás nélkül elhagyta Newsome nevű oroszlánszelidítője! Lee nem tudta hova forduljon. Ekkor egy Jenny Strand nevű egyén jelentkezett, ki eddig mézeskalácsos volt, az üres hely elfogadására; Lee Maccomonak keresztelte. Strand irlandi volt, valamint a szegény Macarty, sikeres működésére azonban annyira elbizta magát, hogy senkise tudott vele kijönni. Kiállhatlan volt szemtelenségében. Egy napon, a grenvichi

mölcséinek kellő kamatoztatása biztosítva levén, a közbiztonság érdeke lép előtérbe. A jó rendőrség ma már életszükség, de a főnökségre jól meg kell választani az embert, adni kell mellé elegendő segédkezélményt, hogy ezek által a közrend biztosítva legyen, a polgár ne remegjen hecsületes keresményéért, s maga a város diszben és anyagi jólétben folyvást emelkedhessék.

Legújabb táviratok.

Bécs, jan. 23 Ó Felsőge megbízta gr. Crenneville főkamarást, hogy személyét képviselve jelenjék meg Grillparzer temetésén.

Bécs, jan. 23. A bir tanácsban közlé az elnök, hogy Ó Felsőge az alsóház feliratát átvenni méltóztatott. — Weeber és társai az igazságügyminisztert és a belügyminisztert az olmiuki érsek által az anyakönyvekben elrendelt állítólagos törvénytelen változtatások iránt, intorpellálják. — Kuranda meleg szavakban emlékszik meg a közelebbiről elhalt Grillparzer költőről. A ház a gyász jeléül feláll; erre az oktatásügyi bizottságot választották meg.

Zágráb, jan. 23. Mrazovics és Krestics megkezdte folják a hirt, mintha az országgyűlés feloszlátása tudot és beegyezésekkel történt s az ellenzéki klub nem akart volna Pejacseovich gróffal alkudozni.

Páris, jan. 23 Sherman amerikai tábornok, Grant elnök fiának s néhány amerikai katonatisztnek társaságában tegnapelőtt Marseillebe érkezvén Nizába indult.

A „Daily Telegraph“ az orosz-német viszonyokról.

A „Daily Telegraph“ jan 12-ki számában „Orosz és Németország“ feliratú levelet közöl e hó 4-ről Pétervárról, mely így szól:

„Számos hítelek helyről vett értesüléseim a mellett szólnak, hogy Porosz- s Oroszország közt a legnagyobb egyetértés uralkodik. Tudom, miszerint a felsőbb körökben e két hatalomnak Ausztria elleni szövetségéről sütnognak, mely süttogásban Anglia neve is említetik. Csak nem régiben számos német jött ide, hogy jelen tehessen a György-ünnepélyen. De jövetelük előtt s itt létük első napjai alatt a közönség mindent elkövetett, hogy a látogatókat minél ünnepélyesebben fogadja s kitüntesse. De későbbben észrevettem, hogy a hang megváltozott. Különösen azon városrészekben, honnan a süttogott títok szármára kelt.

vásár alkalmával, Maundersnél ki átvette Hilton állatseregletét, egy néger jelentkezett, tengeri matróz előbb, most pedig valami állást keresett a vadállatok körül. Maunders csakhamar megegyezett vele és a ketreczbe a vadállatok közé küldte, hogy ott várja a vadakat.

A néger csudálatos hatalmat gyakorolt az vadállatokon, oly annyira, hogy a mézeskalácsos elveszté nimbusát és a néger Maccomó nevet nyerte, melyet viselt is, mig 15 hóval ezelőtt sorvadásban meghalt. Maccomó a legmerészebb emberek egyike volt az oroszlánok és tigrisek körül; soha sem élt erősebb állalal a kénével, azonban mindig azt hitte, hogy erőszakos állal fog ki-mulni. Gyakran borzasztóan megtépték a fene vadak, de sohasem ölték meg Rea néve sokkal veszélyesebbek voltak a vadállatok, mint egy fehér emberre, ha igaz, hogy az oroszlánok a feketét a szaga után felismerik, és sovárgnak húsáért.

Ezek körülbelöl a leghíresebb oroszlánszelidítők. Többnyire iszákoság az a mi veszítést okozza, s az nem csudálható.

Az oroszlánok épen olyanok, mint az emberek; mindegyiknek saját vérmérséklete van. Némelyikben addig bizhatunk, mig vért nem lát, másokkal szemben alig lehetünk eléggé éberek és vigyázók, mert ezek megtámadnak, a hol csak tudnak. Aztán meg a fogságban megszokják az ember tekintetét, s ez elveszti hatalmát. A legrosszabb azonban, mint már fennebb mondtam, ha az oroszlán és nősténye együtt vannak. Mily csata volt az Weymouth-ban Sanger oroszlánai közt! Őt him és egy nőstény oroszlán volt együtt. Az oroszlánok közül egyikkel mindennap oldalán egy nősténnyel, körutat csinált a városbau, e pár Britanniát és a britt oroszlánt képviselte. Egy reggel, épen midőn a ketreczhez léptünk, hogy kihozzuk az oroszlánt, a ketreczben vértócsát látnak, és az oroszlánokat vad küzdelemben találjuk egymás közt. Mindannyian megboradtunk — mi az oroszlán-királyok. Kivülem ott volt; Crockett, Bil Phubbs, Billy Strand, a „mézeskalácsos“, Rosey Joe, ismert állatszeliidő. Ekkor hirtelen megjelen Sanger György, korbáccsal kezében, a szekér széléről az oroszlánbarlangba ugrik, a vadállatok közé vág, a himeket az egyik, a nőstény-oroszlánt a másik oldalra üzi, és a deszkákkal, melyeket neki benyújtottunk, gátat képez közöttük. Ekkor Crockett is visszanyerte merészségét, és a lovardai előadás után ő is kivette az oroszlánját és előadást tartott velük.

Miért akarná Poroszország Ausztriát megtámadni, fogják talán kérdezni mielőtt Oroszországhoz való viszonyát megerősítene. Mindenekelőtt a porosz király s Sándor császár rokonságban vannak; de vannak más körülmények is, melyek a mérleg serpenyőjét fölbillentik. Ez Ausztria országainak a felbomlás felé való indultsága, mely a prédát nagyon könnyű teszi a két hatalmas szomszédra nézve. Poroszország természetesen nem nyughatik, hogy a német tartományokat elragadja, míg ellenben Oroszország már évek óta kacérkodik Ausztria szláv népeivel s nem lehet kétkedni, hogyha az alkalmas perc elérkeztél, Galiciát be fogja kebelezni. Miért fogadná Poroszország e vállalatot örömmel régi barátja s szövetségese, Ausztria ellen? Az első, a fő körülmény véleményem szerint az, hogy a Poroszországgal való viszály aggodalmat eloszlassa. Emlékeznünk fogunk, hogy e fölélem az utolsó háború befejezte óta minden orszot elfogott. — Daczára a két uralkodó közti kedvező viszonynak, ez eszme folytonosan rémként kísértett az orosz fővárosban. S a következtetés nem is minden alap nélküli, ha a két ország helyzetét összehasonlítjuk Ausztria ellen az ellenséges indulat már jóval a krími háború előtt tápláltatott s különösen fokozódott ez az 1861—3-ki lengyel fölkelésre vonatkozó jegyzék alkalmából. — Az Ausztriával való háború mind a két országot kielégítene, Poroszország az eddigi szomszéd-ág miatt fölfegyverzését leszállíthatná s Oroszország Ausztriával rég óhajtott szétválását kiegyenlítő s a Poroszországgal való viszálytól sem kellene tartania, a melyet minden áron kerülni kíván; mert ha ez nem volna, Oroszország aligha képezné tárgyat szövetségkötésre.

A mult nyáron több angol lap említette, hogy nincs ok arra, mely Porosz- s Oroszország közt viszályt idézhette elő. Az itteni pártok közt egyiránt uralkodó neheztelés ez állítást lényegesen módosítja. Ha megtekintjük Poroszország térképét, s szemléljük a Baltitenger partjait Poroszország határától egészen Pétervárig, egy nagy területet látunk, mely Lit. Esth s Kurlandokat foglalja magában, melynek lakossága német, lett s másokból áll. E különféle néptörzsek között a műveltség, kereskedelem csak a német fajnál található; a többiek földműveléssel állnak és semmi befolyással sem bírnak. A németek nagy ellenségeskedést táplálnak Oroszország ellen, a mint ez rendesen lenni szokott, ha egy mivelt nép egy kevésbé mivelt népnek van alávetve; ezek a betört poroszokot bizonyára tárt karokkal fogadnák, csakugyan mindig reménykedve várnak. Ausztria fölbelátása Bismarckra nézve nagy vonzerővel bír, különösen Oroszországgal való összeköttetését tekintve, mert ez esetben egy hatalommal kevesebb lenne, mely ellene támadhatna. S ha Ausztria le van győzve, Törökország könnyű préda lenne; ezután Bismarck az egyesült Németországgal minden nehézség nélkül valószínűleg számíthat, hogy Oroszországnak a Baltitenger melletti tartományait elfoglalja. Nem remélem azonban, hogy e tekintetben már legközelebb történjék valami. A két hatalom közt a dolgok csak azután fognak fejlődni, ha a kitűzött együttes célt elérték; Oroszország tartózkodni fog ugyan, hogy Poroszország eszköze legyen, de az alárendelt helyzetet sokkal hamarabb elfogadja, mint a nyílt szakadást. S ez előbb-utóbb be fog következni.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, január 25. 1872.

— A bankügyben követendő eljárás megállapítása végett a miniszterlevek a pénzügyi és több or. képviselő értekezletet tartott.

— Új földhitel intézetet áll fel Pesten 15 millió taller alappal, melyet porosz bankárok tettek össze, a magyar alapítók közt látjuk Trefort, Wahrman, Pulszky és Dr. Falk hazánkfiat is.

— Az országgy. pénzügyi bizottság január 24-ki ülésén a pénzügyminiszter által előterjesztett 3 törvényjavaslat megzavartatott a karhatalmi kiadásokra vonatkozóval együtt. A szegedi kir. bizottság fentartására kért összeget csak hosszas vita után és pedig minden felelősség terhe nélkül azon kijelentéssel szavazta meg, hogy 10 hó múlva a vizsgálat a rendes törvényszékeknek adassék át.

— A légszuszítógép megkezdése az itteni nemzeti színházban az edigi megálapodás szerint február 15-ikére van kitűzve. A készülékek végleges berendezése és a szükséges próba végett hushagyókedden és esetenként hamvazó szerdán nem lesz előadás.

— Bakody Lajos tegnapi hangversenye szép számú közönség előtt jó sikerrel folyt le. A hangversenyző mint zongoraművész és zeneszerző egyaránt elonyosón mutatva be magát, a közönség többször megtapsolta. Nagy élvezetét szerezett Ruzsicska asszony, valóban művészi gyönyörű hegedűjátéka, melyre a taps és ki-hívás szünni nem akart. Hasonló bravúrral játszott Kohler ur színházi zenekarunk jóles első fuvolása is. — Az ezt követő „Apró felreértések” című vígjáték jól mulattatta a közönséget, a szereplők mindnyájan dícsértet érdemelnek.

— A „Föderatiunea” egyik levelezője szerint téves felfogás az, hogy a románok okvetlen Erdély autonómiáját óhajják. Ez a 48 előtti korszakra vezetne vissza, melyet becsületes ember nem kívánhat. Levelező kimutatja, hogy „Erdély autonómiája”-ból a románokra mi haszon se hárulhatna, mert ha létre is jöhetne egy erdélyi országgyűlés, az 1791. sőt az 1848 ki választótörvények alapján is a magyarok és a szászok 35 szótöbbséggel rendelkeznek, az 1864 ki törvény nincs is szentesítve s igazat szólna az a n.-szbeni országgyűlés az 1848: 1. t. cz. meghozatala után törvényes nem is lehetett.

— A „Társadalmunk bajai, különös tekintettel az öngyilkosságra” című rópirat már önálló füzetben is megjelent s megrendelhető és kapható szerzőnél (Szentegyházutca 488. szám) helyben 1 ft 20 krral, postán küldve 1 ft 30 k. o. é. E mindenféle nagy feltűnést okozott, általános érdeklődéssel és kedvesen fogadták művet a ki megrendeli óhajta forduljon mielőbb postautalvány útján Dr. Dobránszky Péter jog- és bölcsésztudor kir. jogtanárhoz Kolozsvárról.

— Sz. 19—1872. Értésítés. A külföldi megyei gazdasági egyeslet tagjai értesítetnek, hogy f. év február hó 4-én rendkívüli közgyűlés fog tartani, D.-Szt.-Mártonban a megyeházánál, az egyelő szabályok tárgyában. Egyszersmind felhívának a különböző kiküldött bizottságok és szakosztályok, hogy munkálataikat, a közgyűlést megelőző igaz. vál. ülésre beadni sziveskedjenek. A külföldi megyei gazdasági egyeslet igazgató választmányának 1872. január hó 24-én Dicső-Szt.-Mártonban tartott üléséből. Farnas Elek, egyleti jegyző.

— Melyen t. szerkesztőség! Nagy köszönettel vettem az 5 ft o. é. segélypénz küldeményt, melyet az általam nagyrabecsült „K. Közlöny” szerkesztősége, mint a nála J. Simon Mátyás kolozsv. postafőnök úr által tett adakozást kezembe küldött, miről midőn megnyugtatóan egyszermind azon szívesregrém méltóztasson nemesszívú jöltetvő iránti legforróbb hálámnak nyilvánosságra jutását eszközölni. Megkülömböztetett tisztelettel levén Óralya-Boldogfalván, január 22-én 1872. Fábri József, ev. ref. lelkész.

— Ausztriában az államjavarok, bányák ügyi a vallási és tanulmányi alaphoz tartozó uradalmak kezelése a földművelési miniszteriumra bízott.

— Betűszedőgépet talált föl egy orosz technikus, s találmányát egy szakértő bizottsággal vizsgálták meg. E bizottság jelentése szerint a gép egy ora alatt legalább 300,000 betűt képes lesz kiszedni. Ilyen gép kiáltása 10 ezer rubelbe kerülne s 1000 betűnek kiszedése 5 kopejkánál drágább nem leend.

— A pétervári lapok közlik a folyó évi orosz költségvetést. E szerint az összes állami bevétel 497.197.802 rubelt tesz, a kiadás pedig 496.813.581 rubelt, marad tehát . . . 384.221 rubelnyi felesleg. Az egyenes adók 108.680.190 rubelre rúgnak s a közveletl adók legtöbbet, azaz 259.064.480 rubelt jövedelmeznek. A regál jövedelmek 21.590.562 rblt a kincstári javak pedig 39 millió s 844 ezer rubelnyi hasznót hoznak az államnak. A szesz italok után járó fogyasztási adó a mult évihez képest 12.644.000 rubellel többet fog jövedelmezni a fogyasztási adó felemelése és felügyeleti rendszer tökéletesítése folytán. Az állami adósság törlesztése 86.381.575 millió rubelt igényel. A kaukázusi tartományok polgári kormányzata többé kerül mint a mennyit jövedelmeznek, mert a kaukázusi bevétel csak 4.480.709 rubelre van előirányozva holott a kiadás 5.620.678 rubelt vesz igénybe.

— A nőemancipáció előharcosai Angliában a napokban értekezletet tartottak Bright Jakab parlamenti tag elnöke alatt. Az értekezleten elhatározottak egy nagy meetingnek rendezése, bizottságok alakítása és hasonló szervezési munkákat kivitelezte. Az elnök arra utalt, hogy Gladstone premier-miniszter az utóbbi ülésszak alatt határozottan helyeselte a nőemancipációra vonatkozó javaslat elvét, és hogy azt a kormány több tagja is pártolja. E reform keresztülvitele azért kérdésbe sem jöhet. Megjegyzendő, hogy az értekezleten jóval több nő vett részt mint férfi.

— Egy pestmegyei hivatalnok 27 helyre folyamodott a törvényszéki kinevezések alkalmával hivatalát, azonban egy helyre sem lett kinevezve, most tehát 57 frtra menő folyamodási bélyegkölségeinek megtérítéséért akar a kormányhoz fordulni.

— A kolozsvári legtöbb adót fizető (virilis) tagok névjegyzéke. 1. Ügyvéd Rucska János 626 ft 50 kr. évi rendes adója kétszerezve tesz 1253 ft. 2. Id. Hintz György ev. luth. lelkész adója 542 ft 60 kr, kétszerezve 1085 ft 20 kr. 3. Korbuly Gergely iparkamarai tag 441 ft 36 kr, kétszerezve 882 ft 72 kr. 4. Dr Szabó József 399 ft 20 kr, kétsz. 798 ft 40 kr. 5. Ifj. Tauffer József iparkamarai tag 391 ft 27 kr, kétsz. 782 ft 54 kr. 6. Biasini Domokos évi adója egyszerűen 642 ft 47 kr. 7. Simon Elek ügyvéd 277 ft 51 kr, kétsz. 555 ft 2 kr. 8. Schütz József egyszerű adója 536 ft 94 kr. 9. Fröhlich Vilmos egysz. 501 ft 31 kr. 10. Folly Mihály egysz. 487 ft 61 kr. 11. Sigmund Elek 459 ft 16 kr. 12. Dr Ince Miklós 197 ft 80 kr, kétsz. 395 ft 60 kr. 13. Heigel József mérnök 185 ft 4 kr, kétsz. 370 ft 8 kr. 14. Trandafir György 360 ft 69 kr. 15. Ákoncz János iparkamarai tag 178 ft 48 kr, kétsz. 356 ft 96 kr. 16. Züllich István ügyv. diplomájánál fogva 175 ft 30 kr, kétsz. 350 ft 60 kr. 17. Tamási János ügyv. diplomájánál fogva 174 ft 80 kr, kétsz. 349 ft 60 kr. 18. Galgóczi Károly ügyv. diplomájánál fogva, s mint magyar akad. tag 174 ft 70 kr, kétsz. 349 ft 40 kr. 19. Bán István ügyv. diplomájánál fogva 161 ft 97 kr, kétsz. 323 ft 94 kr. 20. Nemes József ügyv. 152 ft 19 kr, kétsz. 304 ft 38 kr. 21. Csulak Dániel ügyv. 148 ft 67 kr, kétsz. 297 ft 34 kr. 22. Nagy Péter ev. ref. püspök 146 ft 56 kr, kétsz. 293 ft 12 kr. 23. Dr. Csiki Sámuel 139 ft 82 kr, kétsz. 279 ft 64 kr. 24. Szathmári György egysz. 275 ft 11 kr. 25. Szappanyos Miklós 266 ft 26. Kohn Sándor 260 ft 48 kr. 27. Lónhard Ferencz róm. kath. abbás és plébános 127 ft 55 kr, kétszerezve 255 ft 10 krajczár. 28. Ifjabb. Tauffer Ferencz iparkamarai tag 126 ft 16 kr, kétszerezve 252 forint 32 kr. 29. Hajós János ügyv. diplomájánál fogva 124 ft 84 kr, kétsz. 249 ft 68 kr. 30. Cziriák Samu 249 ft. 31. Dr. Szombáthelyi

Gusztáv 123 ft 11 kr kétsz. 246 ft 22 kr. 32. Rosescu Vasile gör. kel. esperes 122 ft 4 kr, kétsz. 244 ft 8 kr. 33. Stein János iparkamarai tag 120 ft, kétsz. 240 ft. 34. Wagner Frigyes iparkam. tag 117 ft 39 kr, kétsz. 234 ft 78 kr. 35. Id. Bertlef János 220 ft 65 kr. 36. gyógy-szerész dr. ifj. Hintz György 104 ft 33 kr, kétsz. 208 ft 66 kr. 37. gyógyszerész Wolff János 103 ft 31 kr, kétsz. 206 ft 62 kr. 38. Bogdán István iparkamarai tag 102 ft 44 kr, kétsz. 204 ft 88 kr. 39. Schütz János 195 ft 39 kr. 40. Fremdel Dénes kir. sokamai főnök 97 ft 65 kr, kétsz. 195 ft 30 kr. 41. Tamási Sándor ügyv. 96 ft 76 kr, kétsz. 193 ft 52 kr. 42. Magyar Mihály 192 ft 46 kr. 43. Bányai Károly okleveles gyógyszerész 93 ft 24 kr, kétsz. 186 ft 48 kr. 44. Dávid Antal 185 ft 76 kr. 45. Tompa Károly ügyv. 92 ft 49 kr, kétsz. 184 ft 98 kr. 46. Reinisch Ágoston m. kir. bányahivatalnok 92 ft 46 1/2 kr, kétsz. 184 ft 93 kr. 47. Fekete Pál 183 ft 93 kr. 48. Ákoncz István 181 ft 2 kr. 49. Nevelits Joachim 180 ft. 50. Dr. Fischer Lajos ügyv. 88 ft 40 kr. Utánuk a legtöbb adót fizetők, esetleg póttagok: 51. Jakab Elek akadémiai tag 87 ft 92 1/2 kr, kétsz. 175 ft 85 kr. 52. Dobál Izák 169 ft 15 kr. 53. Reschner Dániel 161 ft 59 kr. 54. Merza Joáchim 155 ft 94 kr. 55. Dr. Maizner János 72 ft 1 kr, kétsz. 144 ft 2 kr. 56. Klartobetz János 136 ft 80 kr. 57. Ábrahám Antal 129 ft 79 kr. 58. Vikol Antal 122 ft 67 kr. 59. Ürmösi Sámuel ügyv. 61 ft 17 kr, kétsz. 122 ft 34 kr. 60. Tauffer János 122 ft 3 kr. 61. Pataki Sándor 118 ft 81 kr. 62. Vikol János 117 ft 94 kr. 63. Vertán Todor 113 ft 56 kr. 64. Salamon Sándor 109 ft 7 kr. 65. Pap Joachim 107 ft 68 kr. 66. Kövári László 104 ft 77 kr. 67. Id. Groisz Gusztáv 103 ft 81 kr. 68. Czink János 100 ft 43 kr. 69. Kadási Dániel 96 ft 4 kr. 70. Poch József 95 ft 29 kr. 71. Pap Kristóf 93 ft 26 kr. 72. Szász Ádám 87 ft 20 kr. 73. Jánki Mihály 87 ft 20 kr. 74. Váradi József 85 ft 52 kr. 75. Czecz János 80 ft 49 kr.

Nemzeti színház. Péntek jan. 26-án „Az ördög és a párisi vakleány” dráma 5 felvonásban.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről. Jan. 24-ről: 5% Metalliques 62 95 5% Nemzeti kölcsön 73.—. 1860-diki államkölcsön 108.—. Bank-részvények 866. Hitelrészvények 348.50. London 115.35. Ezüst 114.—. Cs. kir. arany 5.49. Napoleondor 9.17.

Földterhmentesítési kötvények: Magyar 80.85. Temesi 78.15. Erdélyi 77.25. Horv.-Slavon —.

Id. felelős szerkesztő: Sándor János.

Nyitlér.

(277) 40 -*

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfilelő)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 11-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám, 1-ső emelet 14. sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

Hivatalos.

Sz. 38—1872. (391) 4—2

Felhívás

egy sósfürdő intézet felállítására iránti vállalat.

A Tordán felhagyott felső kincst. sósüzemi telepen 3 sósavaknak és ezeket környező téereknek, valamint az ottan létező épületek közül a nélkülözhetőknek felhasználása egy sósfürdő intézet felállítására és berendezésére magány vállalkozó vagy társulatnak szándékoltatván kiadattni, felhívának az erre vállalkozni kívánók, hogy az iránti írásbeli ajánlataikat a megkívánt általános építési és berendezési tervekkel és költségvetésekkel együtt, valamint az általuk ajánlandó szerződési feltételeket f. é. május hó 1-ső napjáig az alólírt hivatalnak adják, mely ajánlatoknak el — vagy nem — fogadása iránt a nagymélt. m. kir. pénzügy-miniszterium fog határozni.

Felvilágosítást az ügyben az alólírt hivatal akár mily időben adand.

A m. kir. sósárvahivatal.

Tordán, 1872. január hó 22-én.

Közig. sz. 51—1872. 3—3 (387)

Pályázati hirdetmény.

Krasznamegyei 1000 ft évi fizetéssel rendszerezett mérnöki állomás pályázat iránti levén betöltendő: felhívának az állomást elnyerni óhajtok, hogy bizonyítványokkal felszerelt folyamodásukat alulírtchoz év évi március hó utolsó napjáig nyújtsák be.

Sz.-Somlyó, 1872. január 12-én.

Lázár János,

Krasznamegye alispánja.

Közig. sz. 51—1872. 3—3 (388)

Pályázati hirdetmény.

Krasznamegyei 700 forint évi fizetéssel rendszerezett erdős állomás pályázat iránti levén betöltendő: felhívának az állomást elnyerni óhajtok, hogy bizonyítványokkal felszerelt folyamodásukat alulírtchoz év évi március hó utolsó napjáig nyújtsák be.

Sz.-Somlyó, 1872. január 12-én.

Lázár János,

Krasznamegye alispánja.

Közig. sz. 51—1872. 3—3 (389)

Pályázati hirdetmény.

Krasznamegyei 400 ft évi fizetéssel rendszerezett sebész állomás pályázat iránti levén betöltendő: felhívának az állomást elnyerni óhajtok, hogy bizonyítványokkal felszerelt folyamodásukat alulírtchoz év évi március hó utolsó napjáig nyújtsák be.

Sz.-Somlyó, 1872. január 12-én.

Lázár János,

Krasznamegye alispánja.

A hirdető közönség kényelme tekintetéből a magyar korona alá tartozó országok területén

PESTEN

Uriutoza 13. sz. a.

A közönségnek nyitottunk, a mely megrendeléseket a világ minden hírlapja számára ismert pontos sággal teljesítend

HAASENSTEIN és VOGLER

hirdetési intézet.

Bécsben, Pragában, Baselben, Berlinben, Bernben, Breslauban, Chemnitzben, Churban, Drezdában, Erfurtban, Majnai Frankfurban, St.-Gallenben, Guntben, Halleban, Hamburgban, Kolben, Lausanne-ban, Lipsében, Lübeckben, Luzernben, Magdeburgban, Metzben, Münchenben, Neuchâtelben, Nürnbergben, Stuttgarban, Zürichben. (385) 3—3

(392) 1—3

A kolozsvári Takarékpénztári részvény-társulat III-ik évi rendes

közülése

folyó 1872-dik évi február hó 22-én délután 3 órakor tartatik a városi községi teremben.

Tárgyai:

1. Az igazgató-választmány jelentése az 1871-ik évi üzletről.
2. Nyolcz választmányi tag kisorsolása s újak választása (alapsz. 29. §.)
3. A választmány intézkedéseinek tárgyalása.
4. Az 1871. évi számadások és mérlegek megvizsgálására kiküldött bizottmányok jelentései s ezek nyomán az 1871. évi számadás és mérleg megvizsgálása.
5. Az alapszabályok 23. §-ának d. és e. pontjai által rendelt mérleg- és számadás-vizsgáló bizottmányok megválasztása.
6. A lefolyt évi tiszta jövedelemről intézkedés és az osztalék megállítása.
- A t. cz. részvényesek e közgyűlésre azon értesítéssel hivatnak meg, hogy a szavazási jog akár személyesen, akár felhatalmazott által gyakorolható, — de a meghatalmazottnak is részvényesnek kell lenni (alapsz. 21. §.)
- A közgyűlésen résztvenni szándékozók felhívának, hogy részvényeiket f. évi február 19-én és 20-án d. e. 9 órától 12 óráig és a gyűlés előtt való nap esti 6 óráig a gyűlés tartamára az intézet helyiségében letenni sziveskedjenek, hol a felhatalmazási és jogosultsági okiratok megvizsgálására kiküldött bizottmány megjelölési jegyeket kiszolgáltatja (alapsz. 19—20 §§.)

Kolozsvárt, 1872. január hó 24-én.

Az igazgató-választmány.

(393) 1—2

A Deés közelében fekvő „Guga” nevű erdőben a m. keleti vasút

II. Építészeti osztálya

16,000 szál tölgyfát ad el a töven.

A venni szándékozók eziránt ajánlataikat legkésőbbre a folyó 1872 január hó 31-ig nyújtsák be a fentnevezett építészeti osztályhoz, Kolozsvárt, Széchenyi-téren, a Jakab Elek házában levő irodában.

A Deés közelében fekvő „Guga” nevű erdőben a m. keleti vasút

II. Építészeti osztálya

16,000 szál tölgyfát ad el a töven.

A venni szándékozók eziránt ajánlataikat legkésőbbre a folyó 1872 január hó 31-ig nyújtsák be a fentnevezett építészeti osztályhoz, Kolozsvárt, Széchenyi-téren, a Jakab Elek házában levő irodában.

A Deés közelében fekvő „Guga” nevű erdőben a m. keleti vasút

II. Építészeti osztálya

16,000 szál tölgyfát ad el a töven.

A venni szándékozók eziránt ajánlataikat legkésőbbre a folyó 1872 január hó 31-ig nyújtsák be a fentnevezett építészeti osztályhoz, Kolozsvárt, Széchenyi-téren, a Jakab Elek házában levő irodában.

A Deés közelében fekvő „Guga” nevű erdőben a m. keleti vasút

II. Építészeti osztálya

16,000 szál tölgyfát ad el a töven.

A venni szándékozók eziránt ajánlataikat legkésőbbre a folyó 1872 január hó 31-ig nyújtsák be a fentnevezett építészeti osztályhoz, Kolozsvárt, Széchenyi-téren, a Jakab Elek házában levő irodában.